

**Kartläggning av svenskt
multilateralt bistånd
under perioden 1997-
2012**

December 2013

MAPSEC KB
Andréegatan 8

115 21 Stockholm
Telefon 0708- 24 24 34
mapsec@mapsec.com
www.mapsec.com

Uppdrag

Expertkommittén för utvärdering och analys av Sveriges internationella bistånd har, inom ramen för Regeringskansliets ramavtal N2013/156/KLS, delområde A1, avropat Mapsecs stöd för att kartlägga svenskt multilateralt bistånd under perioden 1997-2013.

Följande frågor ska besvaras.

- Hur tillgänglig och tillförlitlig är informationen om det svenska multilaterala biståndet i inhemska och internationella källor?
- Vilken information om det multilaterala biståndet finns registrerad och sen när?
- Hur stor har den multilaterala andelen av det svenska biståndet varit år för år?
- Hur har det svenska stödet fördelats på olika organisationer, respektive på grupper av organisationer (exempelvis utvecklingsbanker, FN-organ, övriga internationella organisationer, eller annan lämplig uppdelning)?
- Hur har fördelningen mellan organisationsstöd, öronmärkt stöd (exempelvis multilaterala fonder) och multi-bi-stöd utvecklats?
- Hur ser fördelning av det svenska multilaterala stödet ut i jämförelse med tre likartade givarländer: Storbritannien, Nederländerna och Danmark.

Uppdraget har genomförts av: Per-Åke Andersson, Måns Nerman och Marcus Hertz. Allan Gustafsson har kvalitetssäkrat rapporten.

Kommentar till uppdragsbeskrivningen

Mapsec har, i samråd gjort med uppdragsgivaren, gjort följande justering i uppdraget.

- Olika tidsperioder används för olika jämförelser beroende på tillgänglighet av data.
- Vi visar fördelning mellan multilateralt stöd och multi-bi-stöd. Det senare delas upp i olika typer av stöd.
- Vi har bytt ut Danmark mot Norge, som har avsevärt bättre data från mitten av 00-talet.

Tillförlitlighet, tillgänglighet, datakvalitet och transparens

Mapsec har studerat tre olika hemsidor som presenterar svenskt bistånd: OECD/DAC:s biståndsstatistik, Aidflows.org och Openaid.se. Dessa hemsidor bygger på samma statistik, den som samlas ihop och distribueras av Sida, men informationen behandlas och presenteras på olika sätt på respektive hemsidor.

Tillförlitlighet

OECD/DAC:s biståndsstatistik är en kvalitetsgranskad statistiktjänst, där information från biståndsgivare granskas innan det som rapporteras godkänns som bistånd. Aidflow.org presenterar delar av OECD/DAC:s statistik, medan Openaid.se är en tjänst för öppen data som har sin utgångspunkt i den svenska transparensgarantin. Principen är ”publish what you can”, dock med vissa lagliga begränsningar. Tjänsten avser hela utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och kan innehålla utgiftsposter som inte kvalificerar som bistånd enligt OECD/DAC:s regelverk¹. Informationen på

¹ Swedfund publicerar data på Openaid. Deras verksamhet är ett specialfall som i dagsläget rapporteras som OOF (Other Official Flows) till OECD/DAC.

Openaid.se är mycket aktuell, medan OECD/DAC:s kvalitetsgranskning resulterar i en viss försening av presentationen både på OECD/DAC och Aidflows.org. I gengäld innebär kvalitetsgranskningen förstås mer tillförlitlig och mellan länder jämförbar data.

Tillgänglighet:

OECD/DAC:s hemsida är den traditionella hemsidan för biståndsstatistik. Information kan fås både i form av tabeller och figurer. Det går även att hämta mycket detaljerad data på projektnivå för länders bilaterala bistånd, men det är mer omständligt att hämta data och användarvänligheten i datasetet är relativt låg. Informationen är totalt sett inte lika lättillgänglig som på de andra hemsidorna. Sedan december 2013 finns dock data för 2011 och 2012 års multilaterala och multi-bi-stöd publicerad på ett nytt, förbättrat sätt.

Aidflows.org är mycket enkel att använda och informationen presenteras över tid. Dock saknas t.ex. information om multi-bi-biståndet.

Openaid.se är också lätt att använda. Informationen är mycket mer detaljerad än den på Aidflows.org, vilket innebär att även multi-bi-biståndet finns tillgängligt. Dock presenteras inte biståndet över tid i någon sammanhållen tabell. Vill man exempelvis studera hur det svenska stödet till multilaterala organisationer sett ut de senaste tio åren så krävs det lite arbete, medan detta är omedelbart tillgängligt på Aidflows.org.

Datakvalitet

Openaid.se anger att data från 2007 generellt ger en nyanserad och samlad bild av Sveriges bistånd. Man påpekar dock att data gällande de senaste åren kan komma att revideras. Data för perioden 1998-2006 anses vara mindre fullständig och omfattar främst av Sidas bilaterala insatser och basbudgetstöd till multilaterala organisationer. OECD/DAC avråder från att använda data avseende perioden innan 2003, eftersom täckningen på inrapporterat bistånd då var relativt låg. Efter 2003 har täckningen blivit betydligt bättre och anses numer fullständig. Även när det gäller hur detaljerad informationen är har det blivit bättre. Vad gäller multi-bi stödet började detta inrapporteras av biståndsgivarna till OECD/DAC på ett sätt som gör det möjligt att urskilja från övrigt bilateralt bistånd först från och med 2006. Sedan dess har OECD/DAC presenterat rapporter om det multilateral biståndet (OECD/DAC, 2009, 2010, 2011 och 2012).

På hemsidan *Publish What You Fund* (PWYF, 2013) presenteras graden av transparens hos både biståndsgivarländer som multilaterala organisationer. Enligt tabell 1 ligger Sveriges strax över den undre gräns för vad som betecknas som bra.

Tabell 1 Transparensindex över biståndsgivare

VERY GOOD (scores of 80–100%)	GOOD (scores of 60–79%)	FAIR (scores of 40–59%)	POOR (scores of 20–39%)	VERY POOR (scores of 0–19%)
1. U.S.-MCC (88.9%) 2. GAVI (87.3%) 3. UK-DFID (83.5%) 4. UNDP (83.4%)	5. World Bank-IDA (73.8%) 6. Global Fund (70.6%) 7. AfDB (63.7%) 8. Canada (62.6%) 9. Sweden (60.4%)	10. AsDB (57.6%) 11. IADB (57.1%) 12. EC-ECHO (54.2%) 13. EC-DEVCO (52.1%) 14. EC-FPI (51.1%) 15. Denmark (50.7%) 16. Netherlands (49.4%) 17. EC-ELARG (48.1%) 18. New Zealand (47.8%) 19. U.S.-Treasury (47.4%) 20. Germany-BMZ-GIZ (45.9%) 21. UNICEF (44.3%) 22. U.S.-USAID (44.3%) 23. Germany-BMZ-KfW (43.7%) 24. Australia (43.1%) 25. UN OCHA (41.7%)	26. UK-FCO (34.7%) 27. U.S.-Defense (33.7%) 28. IMF (31.8%) 29. World Bank-IFC (30.1%) 30. Korea (27.9%) 31. Norway (26.9%) 32. Ireland (26.7%) 33. EIB (26.6%) 34. EBRD (24.5%) 35. Czech Republic (24.4%) 36. Estonia (23.6%) 37. Japan-JICA (23.5%) 38. Belgium (23.4%) 39. Finland (23.0%) 40. U.S.-State (22.1%) 41. Austria (20.4%)	42. Luxembourg (19.2%) 43. Gates Foundation (18.1%) 44. Switzerland (18.1%) 45. Latvia (17.8%) 46. Portugal (17.4%) 47. Spain (17.4%) 48. Japan-MOFA (17.2%) 49. France-AFD (16.3%) 50. U.S.-PEPFAR (16.1%) 51. Romania (14.8%) 52. France-MAE (13.3%) 53. France-MINEFI (12.2%) 54. UK-MOD (12.0%) 55. Slovakia (12.0%) 56. Brazil (11.8%) 57. Poland (11.3%) 58. Slovenia (10.8%) 59. Germany-AA (10.0%) 60. Italy (10.0%) 61. Lithuania (8.2%) 62. Cyprus (6.5%) 63. Bulgaria (5.7%) 64. Hungary (4.7%) 65. Malta (3.8%) 66. Greece (3.6%) 67. China (2.2%)

Källa: PWYF (2013)

Transparens hos multilaterala organisationer

Världsbanken presenterar på ett lättillgängligt sätt information över världsbanksgruppens projekt. Via en karta får besökare en snabb överblick av hur många projekt som är igång i varje land och hur mycket det totala projektvärdet är. Mer detaljerad information om olika projekt är också enkelt att hitta. Projekten är sorterade efter finansieringstyp, status, sektor och även region i landet. Banken presenterar även rapporter med resultat och uppdateringar. Världsbanken presenterar även information om vilka globala fonder som banken hanterar på ett bra sätt. Informationen sträcker sig dock inte längre tillbaka i tiden än till 2006. PWYF (2013) anser också att Världsbankens informerar om sitt bistånd på ett bra sätt (tabell 1).

United Nations Development Program (UNDP) och United Nations Office for Project Services (UNOPS) använder samma system som Världsbanken. Med hjälp av kartor kan man ta fram vilka projekt organisationerna har i respektive land. Besökare kan också finna information om projektbudget, fördelning av kostnader mellan organisation, givarländer och mottagarland samt hur mycket som har spenderats av denna budget. Informationen sträcker sig inte längre tillbaka i tiden än till 2010 för UNDP och till 2005 för UNOPS. PWYF har inte rankat UNOPS, men UNDP anses vara väldigt bra på att informera om de projekt som organisationen stöder.

Informationen om EU:s bistånd är inte lika lättillgänglig, då den redovisas i diverse PDF-dokument på organisationens hemsida. Visserligen innehåller dessa dokument mycket information om olika program och projekt, men det är svårt att få en överblick över biståndet. EU redovisar bistånd från 2007 och framåt. PWYF (2013) rankar EU:s sätt att presentera information om bistånd som ”fair”.

OECD/DAC och Aidflows.org innehåller också information om multilaterala organisationers finansiering och deras utbetalningar. Aidflows.org är en hemsida som tagits fram av AsDB, IADB, Världsbanken och OECD i syfte att göra biståndet mer transparent. Hemsidan är dessvärre svag vad gäller information gällande multilaterala organisationer.

Sveriges multilaterala bistånd

OECD/DAC presenterar information om svenskt multilateralt stöd (”core support”) med start 1968, medan Openaid.se har 1975 som startpunkt. Som nämnt ovan, så började multi-bi stödet (”non-core funding”) först inrapporteras av biståndsgivarna till OECD/DAC på ett sätt som gör det möjligt att urskilja från övrigt bilateralt bistånd först från och med 2006.

Sveriges totala bistånd som utbetalas till multilaterala organisationer består i det som normalt klassificeras som multilateralt bistånd ("core support"), vilket består i icke-öronmärkt bistånd till multilaterala organisationer, och multi-bi-bistånd som består i övrigt (öronmärkt) bistånd som går via desamma. Multi-bi-biståndet redovisas i allmänhet som bilateralt bistånd, men det går till olika projekt som genomförs av multilaterala organisationer.

I denna sammanställning skiljer vi systematiskt ut Sveriges multi-bi-bistånd från det vanliga bilaterala biståndet och jämför hur detta ser ut i förhållande till motsvarande bistånd för Nederländerna, Norge och Storbritannien. Jämförelseländerna är (liksom Sverige) relativt generösa biståndsgivare; utbetalt bistånd utgör 0,75 procent av BNI för Nederländerna, 0,96 procent för Norge och 0,56 procent för Storbritannien. Samma siffra för Sverige är 1,02 procent och för DAC-länder 0,24 procent i genomsnitt.

Eftersom vi bland annat studerar Sveriges multilaterala och multi-bi bistånd i förhållande till totalt bistånd måste vi även diskutera begreppet totalt bistånd. Ovan nämndes att Sverige ger 1,02 procent av BNI i bistånd. Vid denna jämförelse används storheten "biståndsramen" vilket utgår från OECD/DACs regelverk. Biståndsramen består till stor del av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till vilket läggs kostnader för

1. mottagande av asylsökanden under deras första år i Sverige (från utgiftsområde 8).
2. det svenska bidraget till EUs gemensamma bistånd som finansieras genom Eus reguljära budget (från utgiftsområde 27).
3. utrikesförvaltningens biståndsrelaterade förvaltningskostnader (från utgiftsområde 1)
4. övrig, som MSBs internationella biståndsverksamhet (från utgiftsområde 6) och bidrag till WMU (från utgiftsområde 5) och diverse mindre kostnader.

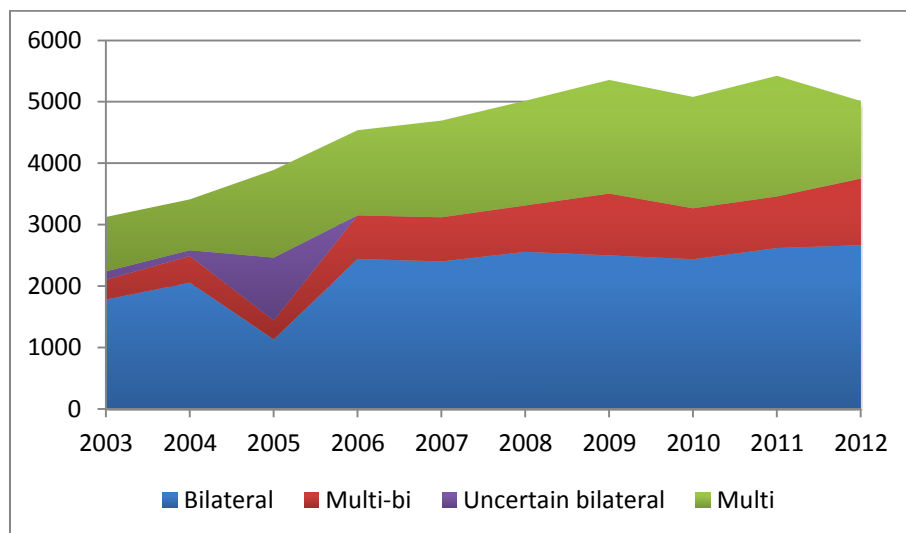
Nedan kommer vi att göra jämförelser både med biståndsramen och med biståndsramen utan kostnader för flyktningmottagning. Det mest aktuella året för vilket det finns tillförlitlig och jämförbar data över Sveriges och våra jämförelseländers bistånd är 2011. Tabell 2 visar storleken på detta bistånd. Av Sveriges totala bistånd utgjordes då nästan hälften (48 procent) av rent bilateralt bistånd, medan det multilaterala "core"-biståndet utgjorde en dryg tredjedel (36 procent). Resterande ca 15 procent bestod av multi-bi-bistånd. Multi-bi-andelen i det svenska biståndet avsevärt mindre än i Norge och Storbritannien, men något större än i Nederländerna. Detsamma gäller för multi-bi som andel av det totala bilaterala biståndet, där ca en fjärdedel av Sveriges bilaterala bistånd går via multilaterala kanaler jämfört med ungefär en tredjedel i Norge och Storbritannien. Om vi istället tittar på den totala andelen av biståndet som går via multilaterala organisationer (multilateralt + multi-bi) utgör det för Sveriges del 52 procent, vilket är ungefär som i Norge (50 procent), men mer än i Nederländerna (43 procent) och mindre än i Storbritannien (61 procent).

Tabell 2 Multilateralt, bilateralt och multi-bi-bistånd år 2011 (miljoner USD och procent)

		Sverige	Nederländerna	Norge	Storbritannien
Multilateralt	USD	1 961	2 008	1 194	5 359
	%	36 %	31 %	27 %	40 %
Bilateralt	USD	2 622	3 634	2 236	5 288
	%	48 %	57 %	50 %	39 %
Multi-bi	USD	840	783	1 018	2 849
	%	15 %	12 %	23 %	21 %
Totalt	USD	5 423	6 424	4 448	13 495
		100 %	100 %	100 %	100 %

Figur 1 och 3 visar grafiskt utvecklingen för komponenterna i Sveriges bistånd över tid - i fasta priser och som andelar av totalt bistånd. För Sveriges del har vi här möjlighet att gå något längre tillbaka i tiden än för de övriga länderna, samt redovisa en preliminär uppskattning för 2012. Vi kan se att samtliga komponenter i Sveriges bistånd ökat under perioden i absoluta termer. När kostnaderna för flyktingmottagande i Sverige är inkluderade har andelarna legat relativt stabilt på den nivå den har idag sedan 2006 (Figur 3).

Figur 1 Sveriges totala bistånd 2003-2012 (miljoner USD, 2011 års priser, PPP)

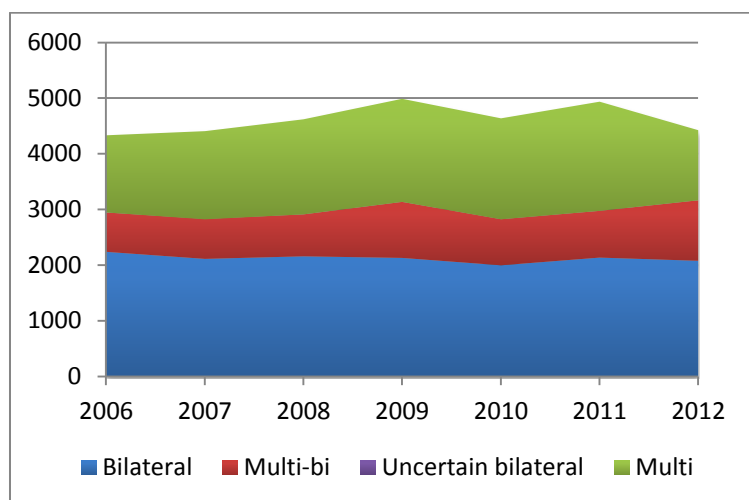
Bilden förändras dock när flyktingkostnaderna rensas bort. Tabell 3 visar samma typ av information som Tabell 2, men det bilaterala biståndet har räknats av med kostnader för flyktingmottagning. Resultatet blir att det bilaterala biståndets andel av det totala biståndet sjunker, medan multilateralt och multi-bi stödet ökar i betydelse. Förändringen är störst för Sverige och Nederländerna, minst för Storbritannien

Figur 2 och 4 visar det svenska biståndets utvecklingen över tiden med kostnaderna för flyktingmottagandet borttagna. Multi-bi-biståndets andel är i och för sig relativt stabil, men den bilaterala andelen minskar nu från ca. 51,6 procent 2006 till 43,2 procent 2011, med ganska exakt motsvarande ökning i det multilaterala biståndet.

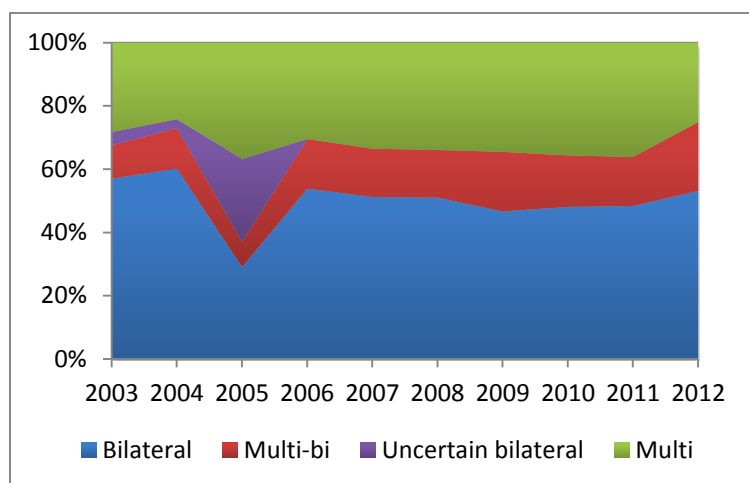
Tabell 3 Multilateralt, bilateralt och multi-bi-bistånd år 2011 utan kostnader för flyktingmottagning (miljoner USD och procent)

		Sverige	Nederländerna	Norge	Storbritannien
Multilateralt	USD	1 961	2 008	1 194	5 359
	%	40 %	34 %	29 %	40 %
Bilateralt	USD	2 133	3 159	1 973	5 257
	%	43 %	53 %	47 %	39 %
Multi-bi	USD	840	783	1 018	2 849
	%	17 %	13 %	24 %	21 %
Totalt	USD	4 934	5 943	4 184	13 464
		100 %	100 %	100 %	100 %

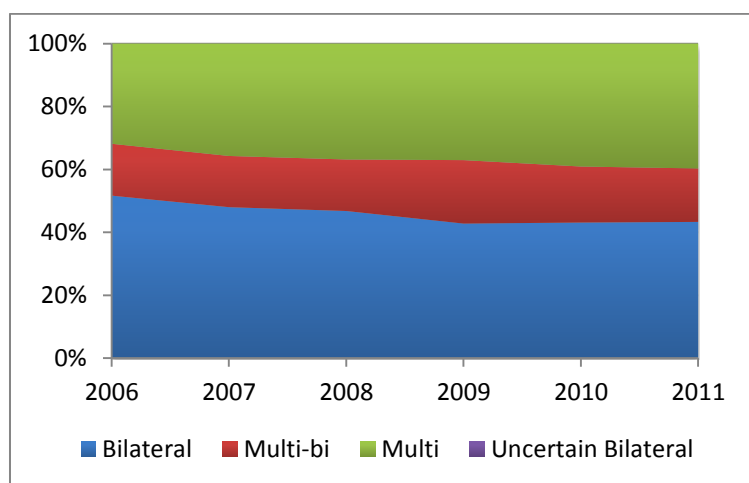
Figur 2 Sveriges totala bistånd 2003-2012 (miljoner USD, 2011 års priser, PPP), med kostnader för flyktingmottagning i Sverige bortrensad

Figur 3 Fördelning av Sveriges bistånd 2003-2012 (procent)

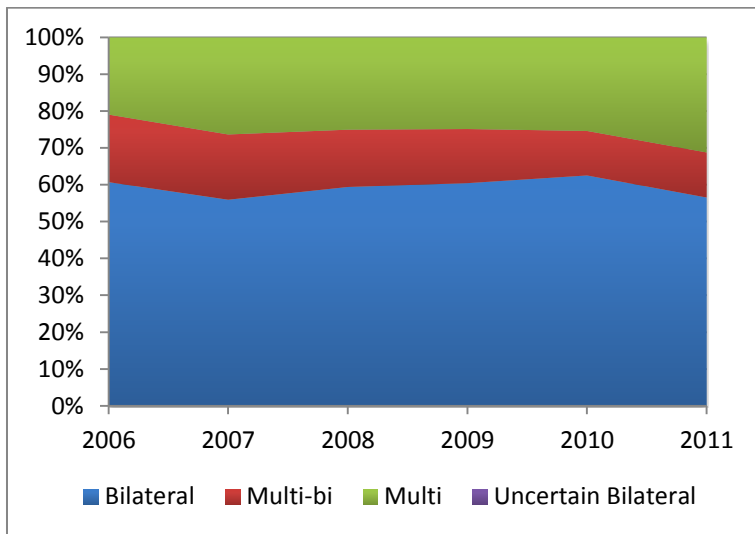

Figur 4 Fördelning av Sveriges bistånd 2003-2012 (procent), med kostnader för flyktingmottagning i Sverige bortrensad

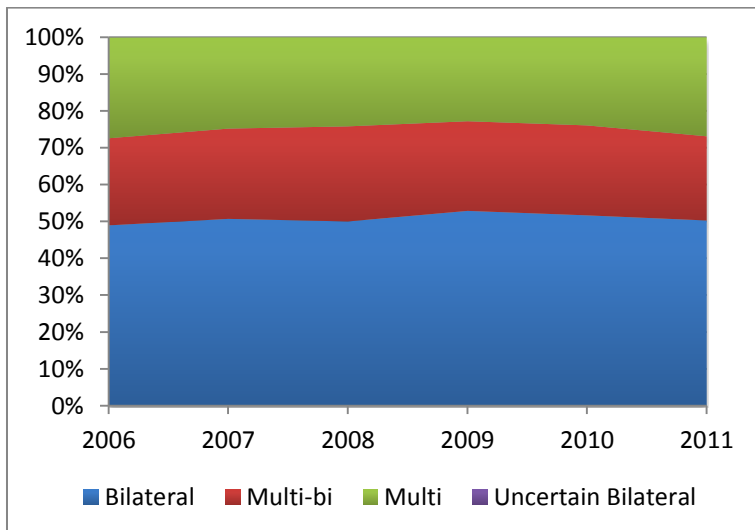

I jämförelseländerna är trenderna lite olika (se figurer 5-7, här har vi inte kunnat rensa bort flyktingmottagningen): Norges multi-bi som andel av biståndet har varit stabil, medan den i Nederländerna varit minskande och i Storbritannien något ökande.

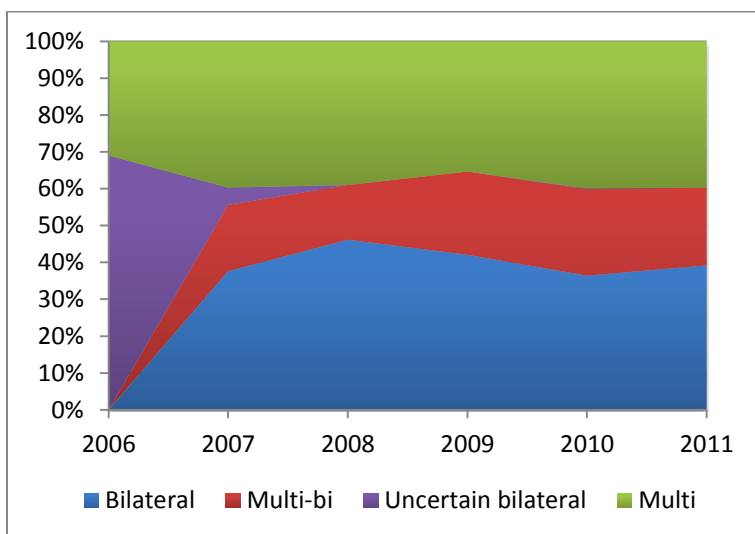
Figur 5 Fördelning av Nederländernas bistånd 2006-2011 (procent)

Figur 6 Fördelning av Norges bistånd 2006-2011 (procent)

Figur 7 Fördelning av Storbritanniens bistånd 2006-2011 (procent)

Fördelning av det multilaterala stödet

OECD (2012) grupperar det multilaterala biståndet i kluster. De fem största multilaterala klustren är Europeiska utvecklingsfonden, Världsbanken (IDA), FNs fonder och program, de regionala utvecklingsbankerna (främst Afrikanska och Asiatiska utvecklingsbankerna), samt ”the Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria” (GFATM). Vi har gjort samma indelning för det svenska och jämförelseländernas multilaterala och multi-bi-bistånd, och presenterar siffror för år 2011 i Tabell 4.

Tabell 4 Sveriges, Nederländernas, Norges och Storbritanniens multilaterala och multi-bi-bistånd år 2011 (miljoner USD och procent)

		Världs- banken	FN	EU	Reg- banker	GFATM	Övriga	Total
SVERIGE								
Multilateralt	USD	363	685	377	237	92	203	1958
	%	19 %	35 %	19 %	12 %	5 %	10 %	100 %
Multi-bi	USD	131	489	17	53	0	148	838
	%	16 %	58 %	2 %	6 %	0 %	18 %	100 %
Totalt multilateralt	USD	494	1174	394	290	92	351	2795
	%	18 %	42 %	14 %	10 %	3 %	13 %	100 %
NEDERLÄNDERNA								
Multilateralt	USD	469	565	686	96	96	96	2008
	%	23 %	28 %	34 %	5 %	5 %	5 %	100 %
Multi-bi	USD	359	451	1	47	0	38	895
	%	40 %	50 %	0 %	5 %	0 %	4 %	100 %
Totalt multilateralt	USD	828	1016	686	143	96	134	2903
	%	29 %	35 %	24 %	5 %	3 %	5 %	100 %
NORGE								
Multilateralt	USD	182	642	0	115	80	174	1194
	%	15 %	54 %	0 %	10 %	7 %	15 %	100 %
Multi-bi	USD	249	613	0	25	0	145	1032
	%	24 %	59 %	0 %	2 %	0 %	14 %	100 %
Totalt multilateralt	USD	431	1255	0	141	80	320	2226
	%	19 %	56 %	0 %	6 %	4 %	14 %	100 %
STORBRIANNIEN								
Multilateralt	USD	1741	626	1899	416	285	434	5400
	%	32 %	12 %	35 %	8 %	5 %	8 %	100 %
Multi-bi	USD	953	1421	64	76	0	340	2854
	%	33 %	50 %	2 %	3 %	0 %	12 %	100 %
Totalt multilateralt	USD	2694	2047	1963	492	285	774	8254
	%	33 %	25 %	24 %	6 %	3 %	9 %	100 %

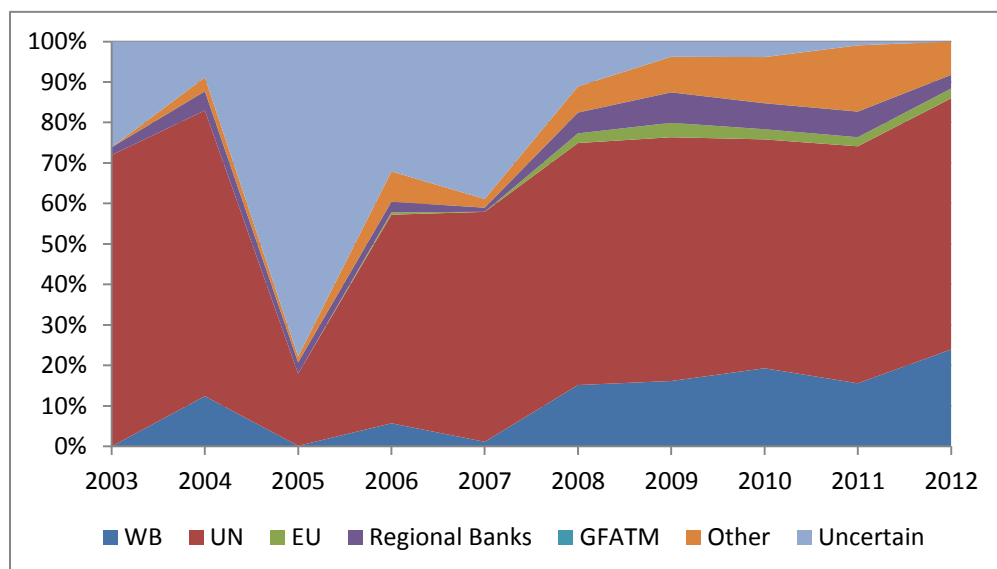
Det svenska multi-bi-biståndet fördelar sig mellan de olika genomförandekanaler på ett lite annorlunda sätt än det multilaterala stödet. För det första går en klart större andel av multi-bi än det multilaterala biståndet till FNs fonder och program (58 procent av multi-bi jämfört med ca 35 procent av det multilaterala). Däremot går mycket lite av multi-bi-biståndet via EU-institutioner (2 procent jämfört med 19 procent) och ungefär hälften så stor andel till de regionala utvecklingsbankerna (ca. 6 procent jämfört med 12 procent).

Den mest markanta skillnaden mellan Sverige och jämförelseländerna är andelen som går till Världsbanken: 23-33 procent mot Sveriges 16. I övrigt är skillnaderna inte särskilt tydliga; Storbritannien förlitar sig något mindre på FN, Norge kanaliseras inget av sitt multi-bi-bistånd genom EU (detsamma gäller för övrigt deras multilateral bistånd). Sverige kanaliseras större en andel genom de regionala utvecklingsbankerna än de övriga (drygt 6 procent jämfört med 1,5-4 procent).

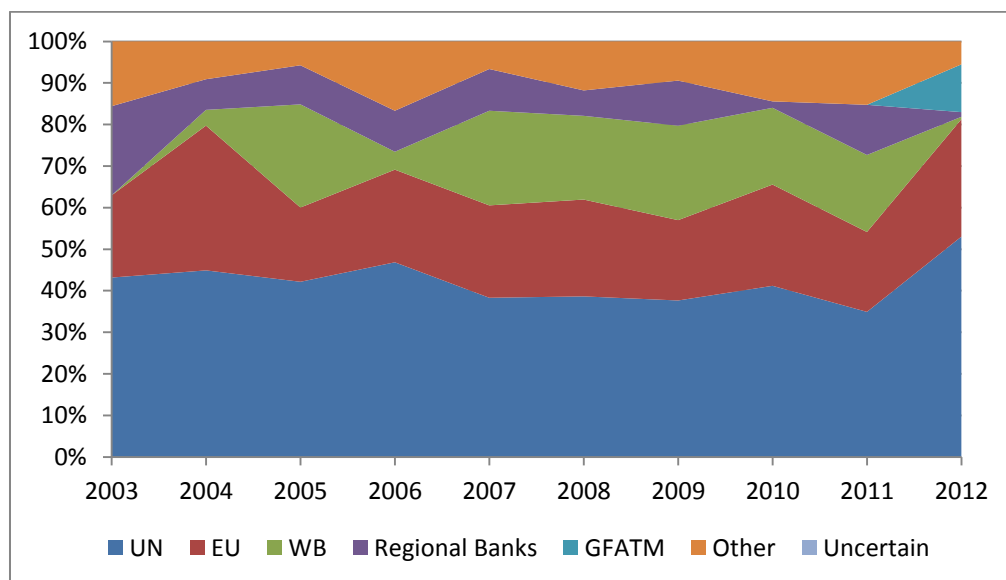
Nederländerna står också ut något genom att mer än 90 procent av deras multi-bi-bistånd går genom två kanaler: Världsbanken och FN.

Figur 8 och Figur 9 visar hur Sverige, för multi-bi bistånd respektive multilateralt bistånd, har använt de olika kanalerna under perioden 2003-2012. Tyvärr är data osäkra för de första åren i Figur 8 och data för 2012 är ännu inte kvalitetsgranskade av OECD. (Se bilagan för en vidare diskussion om detta).

Figur 8 Fördelningen av Sveriges multi-bi-bistånd per genomförandekanal 2003-2012 (procent)

Figur 9 Fördelningen av Sveriges multilaterala bistånd per genomförandekanal (procent).

Tabell 5 och tabell 6 visar också ett försök till mer detaljerad beskrivning av hur de fyra länderna använder olika genomförandekanaler år 2011 för sitt multi-bi och multilaterala bistånd. Notera dock posten ”övriga” som är mycket stor för alla länder, vilket främst beror på stor spridning av biståndet över olika kanaler.

Tabell 5 Sveriges, Nederländernas, Norges och Storbritanniens multi-bi-bistånd fördelat efter genomförandekanal 2011 (procent och USD). De presenterade genomförandekanaler är de största för Sverige 2011.

	Sverige	Nederländerna	Norge	Storbritannien
UNDP	17 %	14 %	21 %	14 %
WB*	16 %	40 %	24 %	33 %
Unicef	13 %	13 %	15 %	9 %
EBRD	4 %	0 %	0 %	0 %
UNOCHA	4 %	1 %	2 %	2 %
UNHCR	3 %	2 %	2 %	2 %
FAO	3 %	1 %	2 %	1 %
WHO**	2 %	2 %	0 %	0 %
African Union***	2 %	0 %	0 %	0 %
UNRWA	2 %	3 %	1 %	0 %
Övriga	34 %	23 %	32 %	39 %
Summa i USD	838	895	1 032	2 854

* Unspecified

** Assessed contributions

*** Excluding peacekeeping facilities

Tabell 6 Sveriges, Nederländernas, Norges och Storbritanniens multilaterala (core-)bistånd fördelat efter genomförandekanal 2011 (procent och USD). De presenterade genomförandekanaler är de största för Sverige 2011.

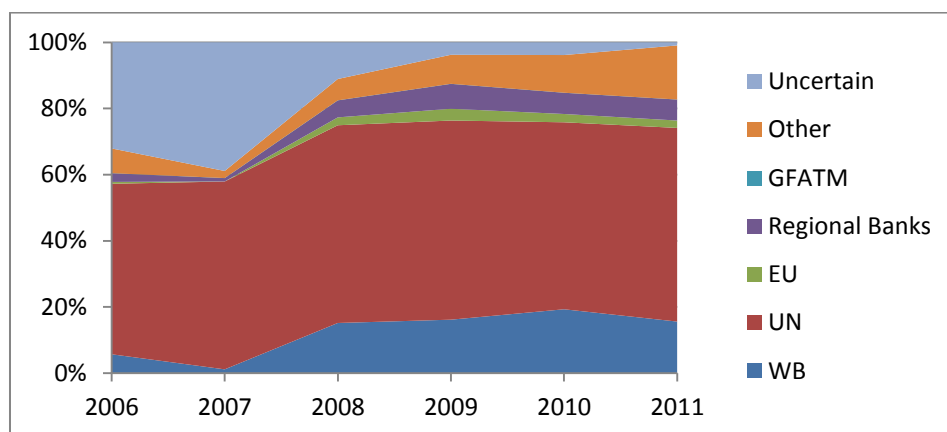
	Sverige	Nederländerna	Norge	Storbritannien
IDA	18 %	23 %	12 %	32 %
EC*	13 %	23 %	0 %	22 %
AfDB	10 %	0 %	8 %	0 %
EDF	6 %	11 %	0 %	13 %
UNDP	6 %	5 %	12 %	2 %
GAVI**	5 %	1 %	6 %	1 %
UNHCR	5 %	3 %	4 %	1 %
GFATM	5 %	5 %	7 %	5 %
WFP	4 %	3 %	2 %	1 %
Unicef	4 %	2 %	7 %	1 %
Övriga	24 %	23 %	43 %	21 %
Summa i USD	1958	2008	1194	5400

* Biståndsdelen i Europeiska kommissionens budget

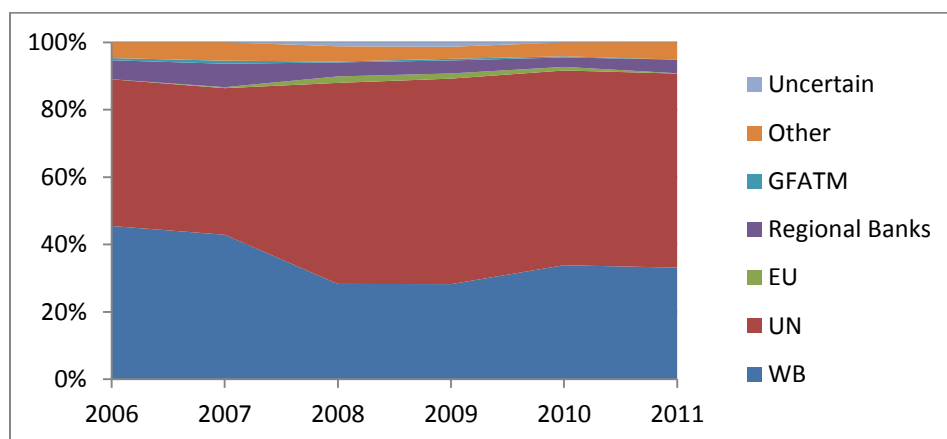
** the Global Alliance for Vaccines and Immunizations

I Figur 10 - Figur 13 visas hur Sveriges, Nederländernas, Norges och Storbritanniens multi-bi-stöd kanaliseras under perioden 2006-2011 med en mindre specifik kategorisering än i Tabell 5.

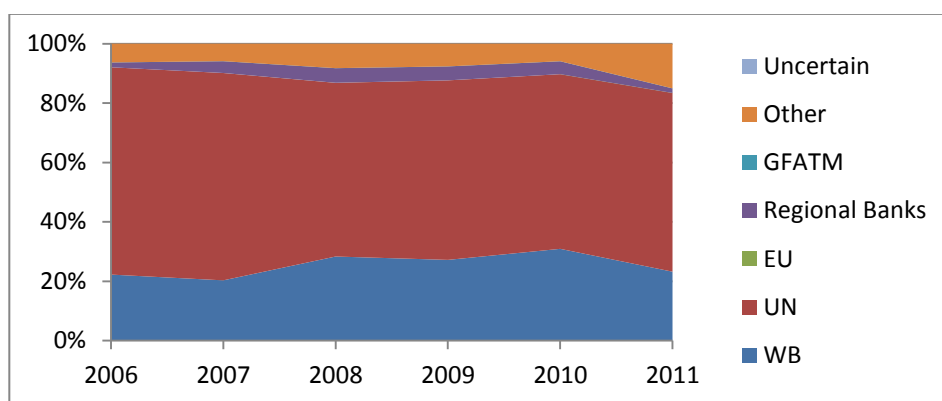
Figur 10 Sveriges multi-bi-bistånd uppdelat efter genomförandekanal 2006-2011 (procent)

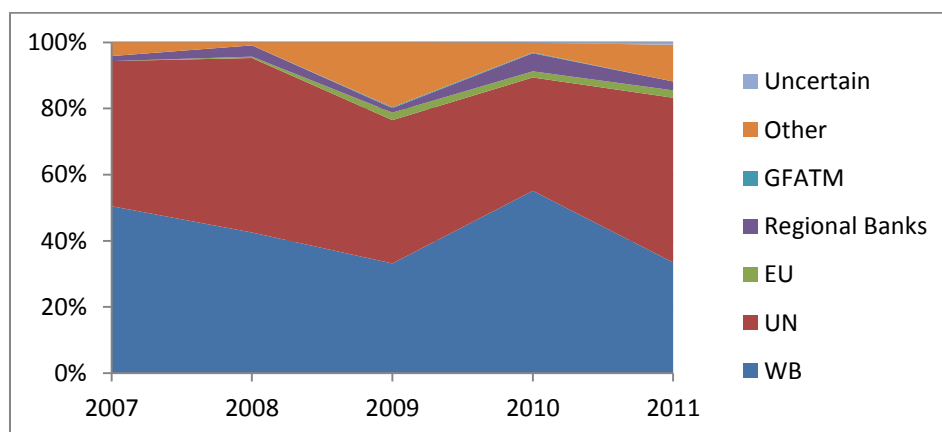
Figur 11 Nederländernas multi-bi-bistånd uppdelat efter genomförandekanal 2006-2011 (procent)

Figur 12 Norges multi-bi-bistånd uppdelat efter genomförandekanal 2006-2011 (procent)

Figur 13 Storbritanniens multi-bi-bistånd uppdelat efter genomförandekanal 2006-2012 (procent)

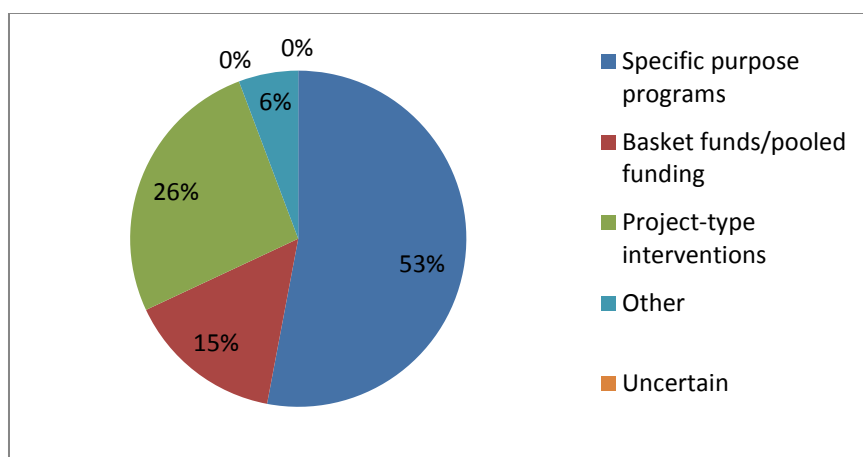

Storbritanniens rapporterade användning av de olika kanalerna varierar betydligt från år till år, och att uttala sig om någon särskild trend är svårt. Sverige är det land som av de fyra länderna har använt Världsbanken som kanal minst; andelen ligger runt 15 %. Sverige är också det land som har varit mest intresserat av att använda kanaler utanför Europeiska utvecklingsfonden, Världsbanken, FN, de regionala utvecklingsbankerna och GFATM. Här kan t.ex. nämnas IOM, OSSE, East African Community och Mekong River Commission.

Biståndsformer

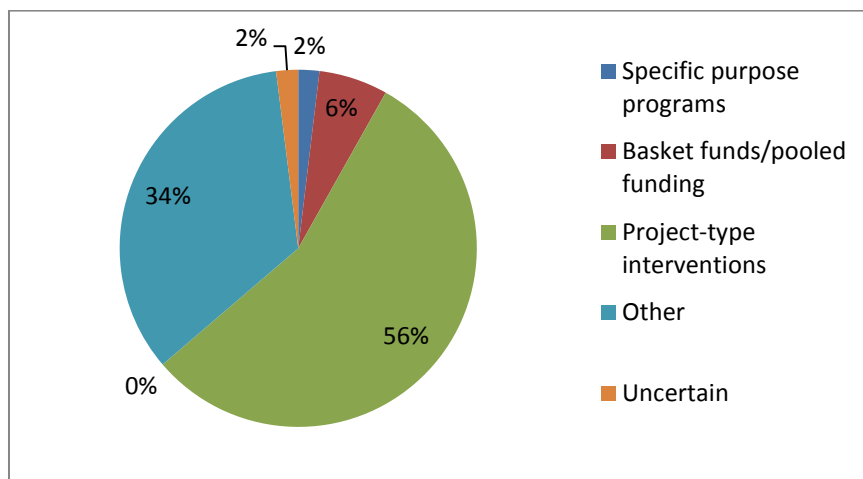
Sveriges multi-bi-bistånd används på lite olika sätt. Figur 14 visar fördelningen av Sveriges multi-bi-bistånd uppdelat på de största biståndsformerna för år 2011. Drygt hälften av multi-bi-biståndet gick då till program avsedda för specifika syften ("Specific purpose programs"), medan en fjärdedel gick till insatser av projekttyp. Ytterligare 15 procent användes också till "basket funds" – fonder där pengarna sköts tillsammans med andra givar- och/eller mottagarländer.

Figur 14 Sveriges multi-bi-bistånd fördelat på biståndsform år 2011 (procent)

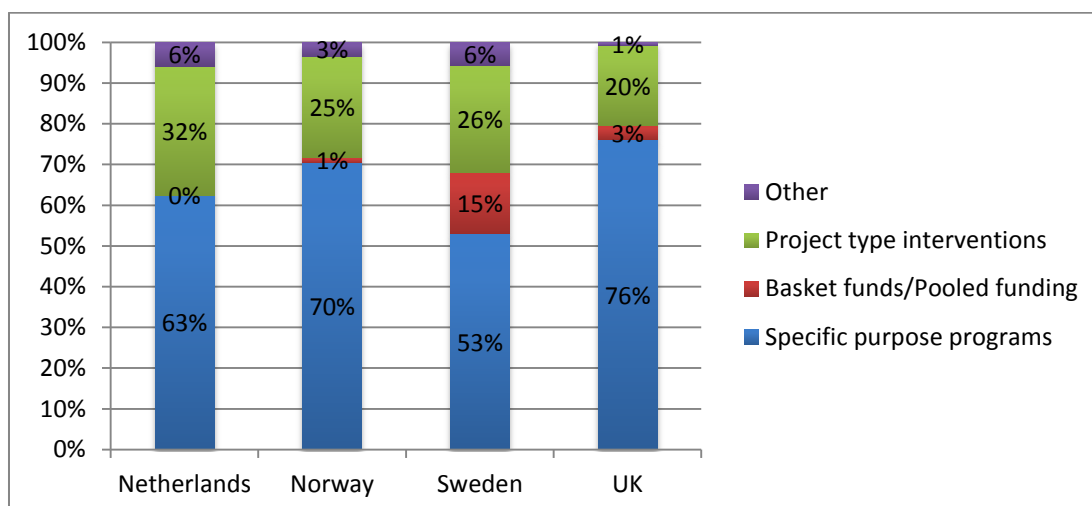
I Figur 15 visas Sveriges bilaterala bistånd fördelat på biståndsform. Skillnaden mellan hur multi-bi-biståndet och det bilaterala biståndet fördelar sig är stora. De specifika programmen står här för endast 2 procent av de totala bilaterala utbetalningarna, medan hela 56 procent går till insatser av projekttyp. I övrigt är den största posten "Övrigt" (34 procent). I det ingår bl.a. Sidas administrativa kostnader.

Figur 15 Sveriges bilaterala bistånd fördelat på typ år 2011 (procent), flyktingmottagande borträknat

Att det bilaterala och multi-bi-bistånden skiljer sig åt är knappast förvånande. Tyvärr är det endast de allra senaste åren som biståndet brutits ned på detta sätt. Däremot kan vi jämföra Sveriges multi-bi-bistånd med våra jämförelseländers, vars fördelningar visas i Figur 16. Bilden ser liknande ut i övriga länder: nästan allt multi-bi-bistånd utgörs av insatser av projekttyp och program med specifika syften. Sverige skiljer ut sig genom en mindre andel som går via specifika program, en skillnad som i stort utgörs av att Sveriges multi-bi-bistånd istället går via "basket funds".

Figur 16 Nederländernas, Norges, Sveriges och Storbritanniens multi-bi-bistånd fördelat på typ år 2011 (procent)

Litteraturlista:

OECD (2009). 2008 DAC Report on Multilateral Aid. OECD. Paris.

OECD (2010). 2010 DAC Report on Multilateral Aid. OECD. Paris.

OECD (2011). 2011 DAC Report on Multilateral Aid. OECD. Paris.

OECD (2012). 2012 DAC Report on Multilateral Aid. OECD. Paris.

PWYF (2013). Aid transparency index 2013. Publish What You Fund. London.

Förkortningar

UNDP, United Nations Development Programme

Unicef, United Nations Children's Fund

UNOCHA, United Nations Office of Co-ordination of Humanitarian Affairs

UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees.

FAO, Food and Agricultural Organisation

WHO, World Health Organisation

UNRWA, United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees

MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

WMU, Världssjöuniversitetet

GAVI, Global Alliance for Vaccines and Immunizations

Bilaga 2. Databehandling.

Vad är med?

Mapsec har använt kvalitetsgranskad data från OECD/DAC. Sveriges multilaterala bistånd från 1997-2011 har hämtats från OECD/DAC:s hemsida. Det bilaterala biståndet fram till 2011 har sammanställts från OECD/DAC:s "Credit Reporting System" (CRS). För år 2012 har Mapsec haft tillgång till den CRS-fil som skickats till OECD av Sida. Härifrån har vi beräknat Sveriges multilaterala och bilaterala bistånd.

Vad gäller det bilaterala stödet (och därmed också multi-bi stödet) har Mapsec bara inkluderat vad OECD/DAC klassificerar som "Official Development Aid" (ODA). Vi har räknat med bistånd som klassats som "grants" eller "interest subsidies". Kategorier som "capital subscription", "loan", "export credit", "equity", "debt relief", "investment", "bonds" och "other securities/claims" är inte medtagna.

Datakvalitet och åtgärder för att förbättra den

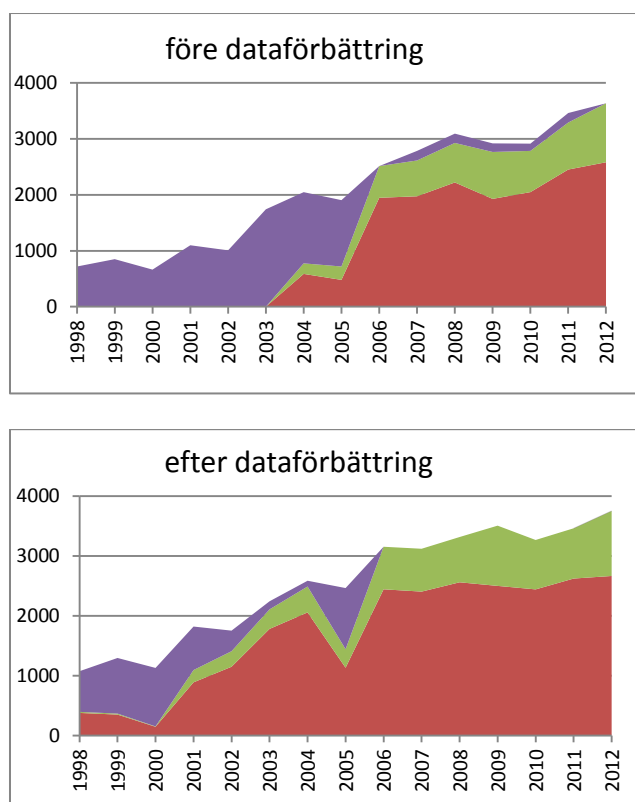
För äldre data är rapporteringen inkomplett på flera sätt. OECD/DAC rekommenderar inte att man använder data från innan 2003, då täckningsgraden är under 60 %. Men även för åren efter detta är täckningsgraden inte fullständig (runt 90 % fram till 2007, men 100 % efter det). Förutom att de totala summorna därmed kan vara fel, är specificeringen av de enskilda posterna sämre ju längre bakåt i tiden vi går. Detta gör bl.a. att klassificeringen av det bilaterala biståndet i bi- och multi-bi-bistånd är svårare för tidigare år.

Vi kan inte åtgärda saknade observationer, men specificeringsproblemet har vi tagit itu med på följande två sätt. För det första har vi kodat över 2000 observationer som saknat kod för genomförandekanal genom att använda de inrapporterade namnen för kanalen som använts². För det andra har vi närmare undersökt de 20 största posterna för varje år som saknat både kod och namngiven genomförandekanal. Genom att studera posternas beskrivning, dels i CRS lisorna och dels på Openaid.se, så har vi avgjort om de tillhör bi- eller multi-bi-bistånd. Kategoriseringen har i dessa fall byggts på att man i den generella beskrivningen av posten kunnat avgöra vilken kanal biståndet gått igenom, eller avgöra att det inte är en multilateral organisation. Exempelvis kan beskrivningen av en post vara "SUPPORT TO NATIONAL NGO'S: FRAME", vilket innebär att posten gått till en NGO och alltså inte till en multilateral organisation. Ett annat exempel är "EMERGENCY : UNICEF" vilket tyder på att biståndet gått via Unicef.

Figur A1 visar effekterna av databehandlingen och att fältet "ej klassificerbart" är betydligt mindre efter dataarbetet.

² Dessa är sparade som text och kan vara lite vad som helst, t.ex. "Beijing Municipal Engineering Bureau", "Swedish private individuals", "UN", etc.

Figur A1. Sveriges bilaterala bistånd 1998-2012 (miljoner USD, 2011 års priser, PPP)

Röd = Bilateralt bistånd, **Grön** = Multi-bi, **Lila** = Ej klassificerbart.

Övriga kommentarer

Sveriges data för 2012 får ses som preliminär. Både multilateralt och bilateralt bistånd kommer från den CRS-fil som skickats från Sida till OECD. Denna fil har inte genomgått någon kvalitetsbehandling från OECD:s sida och det är möjligt att omklassificeringar kan komma att göras för bättre överensstämmelse med tidigare års statistik.

Genomgående i våra olika figurer och tabeller innehåller kategorin "other" poster som vi kunnat klassificera, men som inte faller under någon annan kategori. Kategorin "uncertain" innehåller däremot poster som inte gått att klassificera, och som alltså skulle tillhört någon av de andra kategorierna. Ett notabelt exempel är osäkerheten över den exakta kanalen för stora delar Sveriges multi-bi-bistånd innan 2011 (se figur 6). Denna kommer sig av att många poster i det svenska CR-datasetet haft en allmän kod för multilaterala kanaler (40 000) istället för den specifika koden för sin genomförandekanal. Detta problem har inte funnits i de andra ländernas data. Vi har dock gått igenom nära 2 000 namn på genomförandekanaler och beskrivningar av projekt för att förbättra klassificeringen av denna data på ett liknande sätt som i klassificeringen av bi- och multibi-biståndet ovan. Här kan också nämnas att vi stött på en relativt stor mängd poster som haft rapporterad genomförandekanal "Multilateral institution", men som verkar genomförts av t.ex. Internationella NGOs eller forskningsinstitut. Det har dock legat utanför detta uppdrags ramar att försöka råda klarhet i dessa poster och vi har lämnat dessa poster klassificerade som multi-bi, men med osäker genomförandekanal.

När det gäller den mer precisa specificeringen av Sveriges multi-bi-bistånd efter genomförandekanal (se tabell 6) kan vi konstatera att datan för samtliga år är undermålig. I Sveriges rapportering till

OECD/DAC är genomförandekanalerna inte längre särskilt ofta rapporterad som allmänt multilateral (kod 40000), men däremot används ofta de generella koderna för FN, Världsbanken, etc., vilket gör en mer precis specificering än så mycket svår. För 2011 är rapporteringen något bättre än innan (ca 20% av totalbeloppet är oklassificerbart), men i den preliminära datan för 2012 är över 40% inte klassificerbart igen. Noteras kan dock att OECD mycket nyligen börjat publicera den disaggregerade datan lättåtkomligt på sin hemsida med bl.a. multi-bi-biståndet uppdelat efter genomförandekanal (endast för år 2011 och 2012). Hur de klassificerat de olika posterna utan relevanta koder är dock oklart för oss.

I arbetet med att ta bort kostnaderna för flyktingmottagning i länderna har vi haft problem med den historiska datan för jämförelseländerna, eftersom dessa har delat upp flyktingkostnaderna i olika poster och sedan inte klassificerat dessa ordentligt. För dessa länder har det därför bara gått att få en ögonblicksbild av det ”flyktingensade” biståndet för 2011. För Sveriges del redovisar UD hela denna kostnad som en aggregerad post, och den har funnits tillgänglig och kunnat rensas bort sedan 2006.

Alla fasta priser är framtagna genom deflatering med OECDs DAC-deflatorer (www.oecd.org/dac/stats/Deflators%20base%202011.xls)